

ETIČKI KODEKS

Časopis Poredbeno pomorsko pravo važna je publikacija u području pomorskog prava i međunarodnog prava mora u Hrvatskoj i šire. Objavljuje recenzirane članke, stručne prijevode, prikaze sudske i arbitražne prakse, prikaze knjiga i povremeno ostale stručne i znanstvene osvrte i informacije. Nakladnik je Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Jadranski zavod. Standardima etičkog postupanja pri objavljivanju radova obuhvaćene su sve strane: glavni i odgovorni urednik te uredništvo časopisa, recenzenti i autori. Naš je Etički kodeks sastavljen u skladu sa Smjernicama za kodeks ponašanja i najbolju praksu urednika časopisa COPE (2011.), Smjernicama o načelima transparentnosti i najboljoj praksi u znanstvenom publiciranju COPE (2015.) i Pravilnikom o izdavačkoj djelatnosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (2007.).

1. DUŽNOSTI I OBVEZE UREDNIKA I UREDNIŠTVA

Nakladnik imenuje glavnog i odgovornog urednika koji saziva uredništvo kao tijelo sastavljeno od članova s primjerenom kvalifikacijom, koji mogu aktivno pridonijeti razvoju i dobrom upravljanju časopisa.

Glavni urednik odgovoran je za odlučivanje o temama i vrstama članaka koji će biti objavljeni u časopisu. Odluke donosi na temelju kriterija kvalitete i važnosti članka za znanstvenike i čitatelje. Uz glavnog urednika odgovornost ima i njegov zamjenik kada obavlja njegovu funkciju. Rukopisi se ocjenjuju prema njihovom intelektualnom sadržaju, bez obzira na rasu, spol, spolnu orientaciju, vjerska uvjerenja, nacionalnu pripadnost, državljanstvo ili politička uvjerenja autora. Uvažava se sloboda izraza, poštuje cjelovitost i integritet znanstvenih ideja, uz poštovanje propisa koji se odnose na klevetu, povredu autorskog prava i plagiranje. U slučaju objave netočnih, pogrešnih ili dvosmislenih tvrdnjki, uredništvo će, s dužnom pažnjom, osigurati pravodobnu objavu ispravka. Glavni i odgovorni urednik savjetuje se s članovima uredništva i recenzentima koje imenuje Razred za društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Odgovoran je autorima za održavanje integriteta i tajnosti autorskog rada tijekom procjene za publiciranje te ne smije imati osobne, novčane ili druge odnose koji bi ga doveli u sukob interesa u vezi s njegovim uredničkim odlukama. Glavni i odgovorni urednik dužan je konzultirati se s članovima uredništva najmanje jednom godišnje radi savjetovanja o vođenju časopisa te eventualnim promjenama i poboljšanjima u politici časopisa, uzimajući u obzir nove stručne i znanstvene kriterije o uređivanju i izdavanju časopisa.

Zadaci i dužnosti članova uredničkih tijela uključuju podržavanje i promoviranje časopisa, predrecenziranje predanih radova za objavu, traženje najboljih autora i radova, pisanje uvodnika te prisustvovanje i doprinos zajedničkim sastancima. Također, ne smije iskoristiti neobjavljeni materijal sadržan u zaprimljenom rukopisu, osim uz poseban pisani pristanak autora. Treba nastojati udovoljiti potrebama čitatelja i autora, planirati budućnost časopisa i održavati visoki standard kvalitete radova. Postupak imenovanja recenzenata i objavljivanja pojedinih priloga u časopisu Poredbeno pomorsko pravo propisan je Pravilnikom o izdavačkoj djelatnosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kojega se uredništvo mora dužno pridržavati.

2. DUŽNOSTI I OBVEZE RECENZENATA

Svaki odabrani recenzent koji se smatra kvalificiranim za reviziju dostavljenog rukopisa treba se odazvati na poziv u razumnom roku i u dogovorenou vrijeme poslati recenziju prihvaćenog rukopisa. Ako zna da to neće biti moguće, treba o tome obavijestiti uredništvo i isključiti se iz postupka recenziranja. Recenzent treba obavijestiti uredništvo u slučajevima kada bi mogao postojati sukob interesa (primjerice, osobne veze ili financijski interesi ili bilo koja druga okolnost zbog koje se može dovesti u pitanje nepristranost recenzenta). O mogućem sukobu interesa tada odlučuje glavni i odgovorni urednik. Sa zaprimljenim rukopisima recenzenti moraju postupati kao s povjerljivim dokumentima. Rukopisi se ne smiju pokazivati niti se o njima smije raspravljati s drugim osobama, osim uz dozvolu uredništva, te ih se ni u kojem slučaju ne smije upotrijebiti za osobnu korist. Svi znanstveni i stručni članci prolaze kroz anonimnu, dvojnu istorazinsku recenziju, u skladu s Pravilnikom o izdavačkoj djelatnosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Recenzenti ne smiju kontaktirati izravno s autorima, nego posredstvom uredništva časopisa. Postupak recenziranja treba provoditi objektivno. Recenzenti trebaju izraziti svoje mišljenje jasno i argumentirano te, po potrebi, dodati konstruktivne primjedbe kako bi pomogli autorima poboljšati rade. Recenzent treba upozoriti uredništvo na svaku sličnost ili preklapanje teksta predmetnog rukopisa s objavljenim člancima koji su mu poznati.

3. DUŽNOSTI I OBVEZE AUTORA

Autor pojedinog priloga za časopis može biti jedna ili više osoba koje su znatno doprinijele oblikovanju i interpretaciji glavnih ideja rada te svih rezultata istraživanja. Autori trebaju iznositi točne podatke, objektivno raspraviti problem istraživanja i ukazati na važnost predmeta istraživanja. Članak treba sadržavati dovoljno detalja i korištene izvore kako bi ostali znanstvenici mogli provjeriti iznesene tvrdnje i rezultate istraživanja. Namjerno prikazivanje netočnih podataka predstavlja neetičko postupanje i nije prihvatljivo. Autori moraju sve korištene podatke po potrebi dati na uvid za potrebe recenziranja i čuvati ih u razumnom razdoblju nakon objave članka. Autorima treba omogućiti slobodu izražavanja, a istodobno oni moraju osigurati izvornost sadržaja članka. Ako su u izradi članka koristili rade i/ili sadržaj drugih autora, obvezni su ih citirati primjereno. Autor ne smije istodobno objaviti rukopis koji se odnosi na isto istraživanje u više od jednog časopisa. Izuzetak može postojati uz odobrenje uredništva i obveznu napomenu gdje je izvorno objavljen rad. Autori moraju biti upoznati sa standardima objavljivanja časopisa, licencama i otvorenim pristupom te urediti i dostaviti svoj rukopis u skladu s Uputama za autore.

4. MJERE POSTUPANJA PROTIV NEETIČNOG PONAŠANJA

U okviru uredničke prakse, postoji niz mjera koje se poduzimaju kako bi se očuvala etičnost i kvaliteta rade objavljenih u časopisu. U slučaju nesporazuma ili nepoštovanja prihvatljivih standarda od autora ili recenzenta, primjenjuju se sljedeći koraci:

- 1) Informiranje autora ili recenzenta – u početnim fazama, pristupa se informiranju autora ili recenzenta u slučaju nesporazuma ili neprimjenjivanja prihvatljivih standarda. To može uključivati pružanje dodatnih informacija ili uputa kako bi se poboljšalo razumijevanje i primjena etičkih smjernica.

- 2) Kontaktiranje pisanim putem s opomenom – ako neprihvatljivo ponašanje perzistira, autore ili recenzente može se kontaktirati pisanim putem kako bi se ukazalo na nedopušteno ponašanje i izrekla opomena. Svrha je ovog koraka istaknuti ozbiljnost situacije i potaknuti promjenu u ponašanju.
- 3) Objavljivanje uvodnika s pojedinostima – u ekstremnijim situacijama, uredništvo može odlučiti objaviti uvodnik s detaljima o neprimjerenom ponašanju. Ovaj korak može imati ozbiljne posljedice za ugled autora ili recenzenta.
- 4) Pismo instituciji – ako je autor ili recenzent zaposlen u određenoj instituciji, može se uputiti pismo instituciji u kojoj je zaposlena dotična osoba kako bi ih obavijestili o neprimjerenom ponašanju.
- 5) Povlačenje priloga – u najtežim slučajevima, može se odlučiti povući prilog iz časopisa te informirati instituciju u kojoj je autor ili recenzent zaposlen.
- 6) Uvođenje embarga – kao dodatna mjera, uredništvo može uvesti embargo na priloge dotičnog pojedinca na određeno vrijeme kako bi se ograničila njegova participacija u časopisu.
- 7) Obavještavanje nadležnih institucija – u krajnjim slučajevima, ako situacija zahtijeva, može se obavijestiti nadležne institucije o dotičnom slučaju i njegovu ishodu radi daljnje istrage i djelovanja.

Ovi koraci čine integrirani sustav kako bi se očuvala etičnost i integritet znanstvenih i stručnih publikacija.